

Sygn. akt I C 128/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 maja 2017 roku

Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Dorota Zientara

Protokolant: sekr. sądowy Joanna Michaliszyn

po rozpoznaniu w dniu 23 maja 2017 r. w Elblągu

na rozprawie

sprawy z powództwa U. (...) w W.

przeciwko M. J. i P. J.

o zapłatę

utrzymuje w mocy nakaz zapłaty z dnia 20 września 2016 r., sygn. akt I Nc 151/16 w całości.

Sygn. akt I C 128/17

UZASADNIENIE

Powód U. (...) w W. domagał się orzeczenia nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym, że pozwani M. J. i P. J. obowiązani są zapłacić solidarnie na jego rzecz kwotę 78.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztów procesu według norm prawem przepisanych, z zastrzeżeniem pozwanym prawa powołania się na ograniczenie odpowiedzialności do nieruchomości, dla której w Sądzie Rejonowym w Elblągu urządzona jest księga wieczysta nr (...).

W uzasadnieniu żądania powód podał, że pozwany P. J., prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) w E., zawarł w dniu 16 lutego 2007 r. z (...) Bankiem (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w W. umowę kredytu nr (...) (...). Jednym z zabezpieczeń spłaty należności z tej umowy była hipoteka umowna kaucyjna do sumy 180.000 zł, ustanowiona na nieruchomości, dla której urządzono księgę wieczystą Kw nr (...). Na skutek zaprzestania spłaty kredytu przez pozwanego umowę kredytu wypowiedziano, bank wystawił bankowy tytuł egzekucyjny opiewający na kwotę 154.929,40 zł należności głównej, a następnie uzyskał klauzulę wykonalności i wszczął postępowanie egzekucyjne.

Na mocy umowy cesji z dnia 26 czerwca 2013 r. powód nabył przedmiotową wierzytelność, został wpisany w księdze wieczystej Kw nr (...) jako wierzyciel hipoteczny, w miejsce kredytodawcy – cedenta.

Nakazem zapłaty z dnia 20 września 2016 r. wydanym w postępowaniu nakazowym w sprawie o sygn. I Nc (...) powództwo zostało uwzględnione.

Pozwani P. J. i M. J. w zarzutach od tego nakazu domagali się jego uchylecia, oddalenia powództwa w całości i zasądzenia od powoda na ich rzecz kosztów procesu według norm prawem przepisanych, wniesli także o wstrzymanie wykonalności nakazu zapłaty.

Pozwany nie przeczył, że zawarł z poprzednikiem prawnym powoda umowę kredytu nr (...) (...), na co zgodę wyraziła także pozwana M. J.. Zdaniem pozwanych powód nie wykazał jednak faktu nabycia wierzytelności, nie dowiódł nadto roszczenia co do wysokości.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 16 lutego 2007 r. pozwany P. J., prowadzący działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo (...) z siedzibą w E., zawarł z (...) Bankiem (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w W. umowę nr (...) kredytu odnawialnego w ramach limitu kredytowego w rachunku bieżącym w kwocie 50.000 zł. Pozwana M. J. jako małżonka kredytobiorcy, wyraziła zgodę na zaciągnięcie zobowiązania.

W dniu 16 lutego 2007 r. pozwany P. J. wyraził zgodę na dokonanie przez kredytodawcę cesji wierzytelności na rzecz towarzystwa funduszy inwestycyjnych tworzącego fundusz sekurytyzacyjny lub fundusz sekurytyzacyjny. Na czynność tę zgodę wyraziła także pozwana M. J..

W dniach 14 lutego 2008 r., 10 lutego 2009 r., 12 lutego 2010 r. oraz 15 marca 2010 kredytodawca i kredytobiorca zawarli 4 kolejne aneksy do umowy kredytu nr (...) (...) z dnia 16 lutego 2007 r. Zgodę na postanowienia umowne zawarte w wymienionych aneksach każdorazowo wyrażała pozwana. Z uwagi na problemy ze spłatą kredytu doszło do zawarcia ugody.

W aneksie nr (...) z dnia 15 marca 2010 r. pozwany ustanowił na rzecz kredytodawcy zabezpieczenie spłaty kredytu w postaci hipoteki kaucyjnej do sumy 180.000 zł na nieruchomości stanowiącej własność pozwanych, o urządzonej księdze wieczystej nr (...).

(dowód: umowa kredytu z dnia 16 lutego 2007 r. wraz z czterema aneksami do umowy, k. 4-24; oświadczenie woli pozwanych w przedmiocie cesji, k. 29)

W piśmie z dnia 18 listopada 2011 r. kredytodawca wypowiedział pozwanemu umowę kredytu, ze skutkiem natychmiastowym na dzień doręczenia wypowiedzenia. W piśmie tym poprzednik prawni powoda określił zadłużenie z tytułu przeterminowanego kredytu na kwotę 153.340,74 zł należności głównej.

(dowód: pismo z dnia 18 listopada 2011 r. – wypowiedzenie umowy kredytu pozwanemu, k. 25)

W dniu 3 kwietnia 2012 r. kredytodawca wystawił przeciwko pozwanemu bankowy tytuł egzekucyjny nr (...), opiewający na kwotę 154.929,40 zł tytułem należności głównej oraz na kwotę 8.580,42 zł z tytułu odsetek za okres od dnia 9 lutego 2011 r. do dnia 2 kwietnia 2012 r. Sąd Rejonowy w Elblągu, postanowieniem z dnia 16 kwietnia 2012 r. w sprawie sygn. IX Co (...), nadał temu tytułowi klauzulę wykonalności przeciwko pozwanemu.

W dniu 9 maja 2012 r., (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W., w oparciu tak powstały tytuł wykonawczy, złożyła do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Elblągu J. B. wniosek o wszczęcie egzekucji. Nie doszło do wyegzekwowania należności. Postępowanie egzekucyjne zostało umorzone.

(dowód: bankowy tytuł egzekucyjny nr (...), k. 26; postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności, k. 26 verte; wniosek o wszczęcie egzekucji, k. 27; zeznania pozwanego P. J., k. 149 verte, elektroniczny zapis przebiegu rozprawy k.150)

W dniu 27 stycznia 2013 r. (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. zawarła z powodem U. Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym w W. umowę sprzedaży wierzytelności, obejmującą również tę, przysługującą wobec pozwanego P. J. z tytułu umowy kredytu nr (...) (...).

W dziale IV księgi wieczystej prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Elblągu dla nieruchomości (...) stanowiącej własność pozwanych, wpisana jest, m.in., hipoteka umowna kaucyjna do sumy 180.000 zł. Tytuł do nieruchomości przysługuje

oboju pozwanym na zasadach ustawowej wspólności majątkowej. Aktualnym wierzycielem hipotecznym pozostaje powód.

(dowód: oświadczenie cedenta, k. 48; umowa cesji wierzytelności z załącznikami, k. 44-47, k. 49-54; odpis zwykły księgi wieczystej nr (...), k. 34-36)

Na skutek załamania koniunktury, pozwany przestał spłacać zobowiązania, w tym także wynikające z umowy kredytu nr (...) (...).

Pozwany nie kwestionował wysokości należności, na jaką opiewał wystawiony przez poprzednika prawnego powoda bankowy tytuł egzekucyjny. Nie negował także ustanowienia zabezpieczenia rzeczowego spłaty kredytu w postaci hipoteki na sumę 180.000 zł na nieruchomości Kw nr (...). W toku postępowania egzekucyjnego, jak też po jego zakończeniu, pozwani nie dokonali spłaty zadłużenia ani na rzecz poprzednika prawnego powoda ani też na rzecz powoda.

(dowód: zeznania pozwanego P. J., k. 149-149v.; zeznania pozwanej M. J., k. 149v., elektroniczny zapis przebiegu rozprawy k. 150)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy nie były między stronami sporne.

Pozwani nie kwestionowali tego, iż pozwanego P. J. łączyła z poprzednikiem prawnym powoda umowa kredytu odnawialnego z dnia 16 lutego 2007 r., następnie czterokrotnie aneksowanego i objętego ugodą jak również i tego, że pozwany zaprzestał spłacania należności wynikających z tej umowy.

Pozwani nie przeczyli, że jedną z form zabezpieczenia spłaty wierzytelności była hipoteka umowna kaucyjna obciążająca nieruchomość Kw nr (...), stanowiącą ich współwłasność.

P. J. potwierdził, że kwota na jaką opiewał wystawiony przez poprzednika prawnego powoda bankowy tytuł egzekucyjny odpowiadała rzeczywistemu zadłużeniu. Bezspornym jest, że nie podejmował działań zmierzających do zakwestionowania kwoty wierzytelności stwierdzonej w bankowym tytule egzekucyjnym, wymagalności roszczenia. Strona pozwana przyznała nadto, że żadne kwoty nie zostały wyegzekwowane, nie były również dokonywane żadne wpłaty na rzecz banku ani też na rzecz powoda.

Pozwani w toku procesu podnosili głównie zarzut niewykazania przez powoda, że doszło do skutecznego przelewu wierzytelności wynikającej z umowy kredytu nr (...) (...), twierdzili nadto, że strona powodowa nie wykazała wysokości roszczenia dochodzonego pozwem.

W ocenie Sądu, zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwala podzielenie stanowiska pozwanych.

Powód przedstawił poświadczony za zgodność z oryginałem przez jego pełnomocnika procesowego dokument w postaci umowy cesji z dnia 26 czerwca 2013 r., z którego wynikało, że jako cesjonariusz nabył od cedenta – (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. wierzytelność przysługującą bankowi wobec pozwanego P. J., wynikającą z umowy kredytu nr (...) (...) z dnia 16 lutego 2007 r. Powód przedstawił również dokument w postaci datowanego na 10 marca 2016 r. oświadczenia cedenta potwierdzającego fakt zawarcia z powodem umowy przelewu wierzytelności obejmującej m. in. tę, której dłużnikiem pozostawał pozwany P. J. (por. k. 48). W tym stanie rzeczy, w ocenie Sądu, powód wykazał legitymację procesową czynną, będącą pochodną skutecznego następstwa prawnego po pierwotnym wierzycielu.

Pozwani, zarzucając powodowi niewykazanie wysokości roszczenia dochodzonego pozwem, twierdzili, że powód nie przedstawił szczegółowego wyliczenia należności. Zdaniem Sądu również i te twierdzenia pozwanych nie zasługują na uwzględnienie. Przede wszystkim zauważyć należy, że pozwany P. J. nie negował okoliczności, iż „to co było w

bankowym tytule egzekucyjnym było zgodne ze stanem rzeczywistym” (por. 149v). Wystawiony przez poprzednika prawnego powoda w dniu 3 kwietnia 2012 r. bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) opiewał na kwotę 154.929,40 zł należności głównej oraz na kwotę 8.580,42 zł z tytułu odsetek za okres od dnia 9 lutego 2011 r. do dnia 2 kwietnia 2012 r. Sąd Rejonowy w Elblągu w dniu 16 kwietnia 2012 r. w sprawie sygn. IX Co (...) nadał temu bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności przeciwko pozwanemu, na kwotę 163.509,82 zł.

Zgodnie z art. 95 ust 1 i 1a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe księgi rachunkowe banków i sporządzone na ich podstawie wyciągi oraz inne oświadczenia podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banków i opatrzone pieczęcią banku, jak również sporządzone w ten sposób pokwitowania odbioru należności mają moc prawną dokumentów urzędowych w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych oraz ustanowionych na rzecz banku zabezpieczeń i mogą stanowić podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych. Moc prawna dokumentów urzędowych, o której mowa w ust. 1, nie obowiązuje w odniesieniu do dokumentów wymienionych w tym przepisie w postępowaniu cywilnym (art. 95 ust 1 a).

Bankowy tytuł egzekucyjny jest wystawiany na podstawie ksiąg banków lub innych dokumentów, związanych z dokonywaniem czynności bankowych, które to księgi i dokumenty zgodnie z przepisem art. 95 ust. 1a ustawy z 1997 r. - Prawo bankowe w postępowaniu cywilnym nie mają mocy dokumentów urzędowych. Jednakże z chwilą nadania mu przez sąd klauzuli wykonalności staje się tytułem wykonawczym, a zatem dokumentem urzędowym, który stosownie do art. 244 § 1 k.p.c. stanowi dowód tego, co zostało w nim urzędowo zaświadczone (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 18 października 2016 r., I ACa 783/16, System Informacji Prawnej Lex Gamma nr 2184519).

Jak już wskazano, pozwany P. J. nie kwestionował wysokości należności wynikających z wystawionego przez poprzednika prawnego powoda bankowego tytułu egzekucyjnego, w szczególności nie domagał się pozbawienia wykonalności tego tytułu.

Zgodnie z umową cesji jej przedmiotem była wierzytelność na kwotę 206.929,05 zł w tym kapitał w kwocie 154.646,61 zł, a zatem niewiele niższej niż wskazana w bankowym tytule egzekucyjnym. Pozwani nie twierdzili, że dokonali spłaty zobowiązania. Co więcej przyznali, że toku egzekucji nie wyegzekwowano od nich żadnych kwot, nie dokonywali także spłaty po zakończeniu egzekucji. Skoro tak, to całkowita wysokość zobowiązania dochodzonego w niniejszej sprawie jest nie niższa niż kwota, na którą opiewa umowa cesji. Co istotne, powód w niniejszej sprawie, jako wierzyciel hipoteczny, dochodzi jedynie części tej kwoty, tj. 78.000 zł z tytułu niespłaconego kapitału.

Zgodnie z art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. 2017, poz. 1007) w celu zabezpieczenia oznaczonej wierzytelności wynikającej z określonego stosunku prawnego można nieruchomości obciążyć prawem, na mocy którego wierzyciel może dochodzić zaspokojenia z nieruchomości bez względu na to, czyją stała się własnością, z pierwszeństwem przed wierzycielami osobistymi właściciela nieruchomości.

Z treści art. 65 ust. 1 u.k.w.h., a także z art. 75 tej ustawy wynika, że podstawowym uprawnieniem wierzyciela z tytułu hipoteki jest prawo dochodzenia zaspokojenia z obciążonej nieruchomości, a podstawą egzekucji jest tytuł wykonawczy przeciwko właścicielowi obciążonej nieruchomości. Taki tytuł należy uzyskać przeciwko właścicielowi nieruchomości obciążonej hipoteką także wtedy, gdy nie jest on dłużnikiem osobistym z tytułu zabezpieczonej wierzytelności. Powództwo wierzyciela hipotecznego przeciwko właścicielowi obciążonej nieruchomości jest powództwem o zasądzenie świadczenia pieniężnego zarówno w przypadku, gdy jest on dłużnikiem osobistym, jak i wtedy, gdy odpowiada tylko rzeczowo (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 23 marca 2016 r., I ACa 978/15, System Informacji Prawnej Lex Gamma nr 2069311).

Z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, iż roszczenie powoda zasługiwało na uwzględnienie w całości, skoro na jego rzecz jest wpisana hipoteka na sumę 180.000 zł na nieruchomości, która stanowi składnik majątku wspólnego pozwanych. Hipoteka ta zabezpiecza spłatę wierzytelności dochodzonej w niniejszej sprawie, której wysokość nie przewyższa kwoty hipoteki.

Zgodnie z art. 319 k.p.c. Jeżeli pozwany ponosi odpowiedzialność z określonych przedmiotów majątkowych albo do wysokości ich wartości, sąd może, nie wymieniając tych przedmiotów ani ich wartości, uwzględnić powództwo zastrzegając pozwanemu prawo do powołania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności. Przepis ten kreuje podstawę ograniczenia odpowiedzialności pozwanych w niniejszej sprawie tylko do tego składnika ich majątku wspólnego, na którym zabezpieczenie hipoteczne na rzecz powoda zostało ustanowione.

Na marginesie zauważyć należy, że bez znaczenia dla oceny zasadności roszczenia jest fakt błędnego adresowania zawiadomienia o cesji, kierowanego do pozwanego. Dla skuteczności cesji nie jest konieczna zgoda ani nawet zawiadomienie dłużnika o zawarciu takiej umowy. Brak zawiadomienia może mieć znaczenie jedynie dla zarachowania wpłat, problem ten jednak w niniejszej sprawie nie występuje.

Uwzględnienie roszczenia w całości skutkowało także zasądzeniem w nakazie zapłaty, na podstawie art. 98 § 1 i 2, 99 kpc i § 2 pkt 6 oraz § 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. poz. 1804), solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwoty 6.392 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Z tych przyczyn, na mocy art. 496 k.p.c., nakaz zapłaty z dnia 20 września 2016 r. utrzymano w mocy w całości.